

DEELRAPPORTAGE 1 EXTRA PROJECTEN NEM-ZOOGDIEREN 2015

Notitie van het Bureau van de Zoogdierverseniging:

DATUM	29 SEPTEMBER 2015
PROJECTNUMMER	2015.100
PROJECTNAAM	EXTRA PROJECTEN NEM-ZOOGDIEREN 2015
OPDRACHTGEVER	STICHTING DIENST LANDBOUWKUNDIG ONDERZOEK (DLO)
ONDERDEEL	UNIT WOT NATUUR & MILIEU
MEMO	WERKPLAN EXTRA PROJECTEN NEM-ZOOGDIEREN 2015
AUTEUR(S)	HANS HOLLANDER, MAURICE LA HAYE, MARCEL SCHILLEMANS
PROJECTLEIDER	HANS HOLLANDER
DOCUMENTNUMMER	N2015021

Inleiding

Vanuit het WOT Natuur & Milieu is aan het Bureau van de Zoogdiervereniging opdracht gegeven voor een vijftal extra NEM-projecten, uit te voeren in 2015. In het opgestelde Werkplan d.d. 13 augustus 2015, is een koppeling gelegd tussen de betaalmomenten, de planning en de op te leveren deelproducten. De motivatie hiervoor is dat per oplevermoment het project in principe overdraagbaar moet zijn. In deze eerste deelrapportage (30-sep) is een overzicht gegeven van de stand van zaken van de vijf extra NEM-projecten.

Werkplan

In onderstaande tabel worden per deelproject de op te leveren deelproducten benoemd per deadline. Als deadlines zijn de betaalmomenten uit de opdrachtbrief aangehouden.

Deadline	Deelproduct
1. Meetnetontwerp bunzing, boommarker, eikelmuis	
30-sep	-
30-okt	Eerste concept-meetnetontwerp, inclusief statistische vereisten
30-nov	Concept-meetnetontwerp, t.b.v. commentaarronde WOT en CBS
15-dec	Oplevering meetnetontwerp
2. Efficiency-slag VO Muizen	
30-sep	Risico-analyse, enquête-opzet en contramal
30-okt	Resultaten enquête, overzicht van lezingen en wervingsacties
30-nov	Concept-steekproefschema en gewenste metadatavelden
15-dec	Rapportage over proces en definitief steekproefschema
3. Forum NEM-VTT	
30-sep	Notitie opties en kostenindicatie
30-okt	Eerste concept-FO
30-nov	Concept-FO, t.b.v. commentaarronde WOT en CBS
15-dec	Definitief FO
4. Invoeren oude braakbalformulieren en rapporten 2015	
30-sep	Lijst van de te verwerken rapporten en formulieren
30-okt	Tussenstand: welke rapporten en formulieren zijn verwerkt
30-nov	Tussenstand: welke rapporten en formulieren zijn verwerkt
15-dec	Eindrapportage over verwerkte rapporten en formulieren, incl. behaald resultaat
5. Voorstel voor aanpassing portal NEM-Zoldertellingen	
30-sep	Overzicht wensen van vrijwilligers en CBS
30-okt	Eerste concept-Plan van Aanpak en -FO
30-nov	Concept-Plan van Aanpak en FO, t.b.v. commentaarronde WOT en CBS
15-dec	Definitief Plan van Aanpak en FO

1. Meetnetontwerp bunzing, boomarter, eikelmuis

Voor het meetnetontwerp bunzing, boomarter, eikelmuis is geen deelproduct voorzien op 30 september 2015. Op 17 september 2015 is het meetnetontwerp voorbesproken met het CBS (Leo Soldaat en Tom van der Meij). Er ligt inmiddels al een basis. Het eerste concept meetnet-ontwerp zal eind oktober 2015 beschikbaar zijn.

2. Efficiency-slag VO Muizen

Het eerste deelproduct, voorzien per 1 oktober 2015, betrof de 'risico-analyse, enquête-opzet en de contramal'. Op 17 september 2015 is intern besproken hoe we de het verzamelen van partijen willen vormgeven en hoe de aansturing moet lopen. Welke locaties moet er verzameld worden ten behoeve van het meetnet? Deze keuze betekent ook dat partijen die verzameld worden op locaties die buiten het meetnet gaan vallen in principe niet meer geplozen gaan worden, tenzij er capaciteit over is/belangstelling voor is. In dit overleg is gebleken, dat eerst het verzamelschema beschikbaar moet zijn, voordat de risico-analyse en enquête-opzet kunnen worden opgesteld. De randvoorwaarden hiervoor zijn intern wel afgesproken. Het verzamelschema en de gewenste metadatavelden konden door ziekte van de databankbeheerder echter niet tijdig voor 1 oktober worden opgesteld. Dit gebeurt daarom begin oktober, reden waarom deze 2 deelproducten niet bij deze rapportage konden worden gevoegd. opgenomen in bijlage 1. Ook een concept-kaart met korte toelichting horen daarbij.

Het schema van deelproducten wordt daarom als volgt gewijzigd:

30 oktober	Opstellen steekproefschema en gewenste metadatavelden
	Opstellen risico-analyse, uitvoeren enquête en opstellen contramal
30 november	Actieve werving, houden lezingen
15 december	Oplevering rapportage over proces en definitief steekproefschema

3. Forum NEM-VTT

Reeds in een eerder stadium zijn de voor- en nadelen van verschillende opties voor een forum op een rij gezet.

Op 27 augustus is overlegd met de voorzitter van de VLEN over de mogelijkheid en wenselijkheid van een forum op de website van de VLEN (vleermuis.net). Het bestuur van de VLEN heeft hier 14 september positief op gereageerd.

Op 1 september is overlegd met de beheerder (A.J. Haarsma/VLEN) van vleermuis.net, over de vraag of een forum specifiek voor het NEM-VTT mogelijk is, hetgeen eenvoudig is. Tevens zijn de kosten daarvoor opgevraagd.

Op 23 september is er contact geweest met PlumIT (ICT-bedrijf dat ook de forums van andere soortenorganisaties beheert) voor een kostenindicatie en mogelijkheden voor het opzetten van een forum.

Tot slot zijn op 15 september 20 deelnemers aan het meetnet NEM-VTT via een kleine enquête gevraagd welke zaken zij belangrijk vinden aan het forum.

Bijlage 1 geeft de resultaten van bovenstaande. De volgende stap is het verder uitwerken van het ontwerp van het forum.

4. Invoeren oude braakbalformulieren en rapporten 2015

In het kader van de extra opdracht 2015.103 NEM Invoer oude braakbalformulieren en rapporten, worden alle rapporten van de afgelopen jaren gescreend op voorkomen van eventuele ontbrekende waarnemingen in de zoogdierdatabank.

Voortgang formulieren

Via Dick Bekker zijn twee ordners uit het archief gehaald met daarin braakbal formulieren welke nog verwerkt dienden te worden. Het gaat grotendeels om waarnemingen van voor 1990. Deze formulieren zijn destijds blijven liggen en er is eigenlijk nooit tijd gevonden om deze te controleren en te verwerken. Het gaat om ongeveer 300 formulieren.

Voortgang rapporten

Als eerste is per rapport gekeken of er überhaupt waarnemingen zijn gedaan tijdens het desbetreffende onderzoek. Alle rapporten met waarnemingen zijn apart gezet, zie onderstaande lijst. De lijst met te controleren rapporten is opgenomen in bijlage 2. Hier wordt eerst gekeken of de waarnemingen herkenbaar aanwezig zijn in de databank. Zo niet, dan worden deze waarnemingen toegevoegd (of herkenbaar gemaakt).

5. Voorstel voor aanpassing portal NEM-Zoldertellingen

Op 17 september 2015 is de start-workshop gehouden voor de bouw van het portal NEM-Zoldertellingen. De oplevering hiervan is op 15 december 2015. Het portal gaat in principe uit van de huidige telformulieren (telformulier en objectformulier). Er wordt al zoveel mogelijk rekening gehouden met de gewenste aanpassingen in het kader van dit deelproject. Dit betekent niet, dat deze al worden doorgevoerd, maar dat deze in 2016 wel doorgevoerd kunnen worden (uitbreidingsmogelijkheden).

Begin september is overleg geweest tussen een key-vrijwilliger en beheerder van vleermuis.net (AJ Haarsma) en tijdens de proco-dag voor de NEM-zoldertellingen is gesproken over een portal over voor tellingen anders dan de NEM-zoldertellingen te ontwikkelen.

Uit de gesprekken blijkt dat de wensen goed overeenkomen, maar dat wel een aantal nog nader te bespreken verschillen zijn. Bijlage 3 geeft een overzicht van de gewenste invoervelden voor kolonietellingen. Bijlage 4 geeft de belangrijkste verschillen en wensen weer op basis van de gevoerde gesprekken (nog niet met het CBS).

Belangrijke zaken om verder te bepalen zijn of en welke data getoond kan worden op de front-end of bij ingelogde users en het gebruik van telgebieden. Verder is mogelijk een scheiding tussen de NEM-(trend)data en niet NEM-(trend)data het overwegen waard. Dit laatste heeft echter naar verwachting grote consequenties voor de databasestructuur. Mogelijk kan gewerkt worden met twee separate databases als de wensen van de gebruikers niet in het datamodel en gebruik van de gegevens van de huidige database passen.

Een volgende stap is om met het CBS de gewenste data te bespreken. Met het CBS en AJ Haarsma is de data van meervleermuizen al wel bekeken en de conclusie was dat deze data mogelijk bruikbaar zijn voor trendberekening. Aanvullende eisen en wensen vanuit het CBS zijn echter nog niet besproken met het oog op een eventueel nieuw meetnet. Ook wordt een terugkoppeling naar de proco's van de zoldertellingen ingepland.

Op 13 oktober vindt een verdiepingsslag plaats voor de ontwikkeling van de portal NEM-Zoldertellingen. Daarna zullen de wensen van uit de gebruikers met de opzet van het huidige portal verder worden vergeleken en worden bezien of er knelpunten optreden.

Bijlage 1. Forum NEM-VTT: Notitie opties en kostenindicatie.

1 Aanleiding

Vrijwilligers binnen het NEM-VTT hebben aangegeven tijdens de jaarlijkse enquête en tijdens 1-op-1 contacten dat zij graag met andere vrijwilligers ervaringen zouden willen delen en vragen zouden willen stellen. Zo leren zij bij en hebben ze het gevoel bij een grotere groep te horen (community).

Voor de duurzaamheid van het meetnet is het van groot belang dat de vrijwilligers zich verantwoordelijk voelen en het voor een deel als een eigen meetnet beschouwen. Het onderdeel voelen van een community draagt daar sterk aan bij.

Vrijwilligers krijgen momenteel drie korte trainingen. Twee trainingen zijn voor het gebruik van het geluidenanalyse programma Batexplorer en het herkennen van vleermuissoorten aan de hand van geluid. Eén keer per jaar een speciale bijeenkomst waarin de lastige opnamen in grotere groep besproken en beoordeeld worden. Mogelijk is het aantal bijeenkomsten te laag om een grotere groep vrijwilligers vertrouwd te maken met deze materie.

Een van de mogelijke oplossingen om zowel een community te creëren als kennis bij te brengen is het instellen van een forum.

Een goed werkend forum voldoet aan een aantal randvoorwaarden . Daarnaast moeten keuzes gemaakt worden, en deze keuzes bepalen in sterke mate de kosten die gemoeid zijn met een forum. Ze bepalen hoe groot dit forum is/wordt en welke capaciteiten er nodig zijn.

Kennis over variatie in echolocatie geluid is ook maar beperkt aanwezig binnen de andere vleermuisvrijwilligers groepen. Training van een deel van de andere vleermuisvrijwilligers is gewenst als kwaliteitsverbetering van de verzamelde data over het algemeen.

2 Voorwaarden

Vanuit het Bureau van de Zoogdiervereniging zijn de randvoorwaarden voor een forum:

- 1) **veilige omgeving** bieden voor beginners
- 2) mogelijkheid tot **community** building
- 3) groot **leereffect**
- 4) eigen **moderators** en mogelijkheid tot bijschakelen van moderators
- 5) mogelijkheid tot stellen van 'eisen' aan aanleveren data en downloadbare data (**flexibiliteit**)
- 6) eigen discussie threads aanmaken (**flexibiliteit**)
- 7) grote **herkenbaarheid** als NEM-VTT/BvdZV forum
- 8) altijd bereikbaar (**stabiliteit forum/technisch onderhoud**)
- 9) uiteindelijk zou het goed zijn dat de discussies over de geluiden ook met anderen worden gedeeld en dat anderen mee gaan doen . Dit zou kunnen door het openstellen van een deel van het forum (**flexibiliteit**)
- 10) voor de verspreiding van vleermuis kennis is het goed als de **vindbaarheid** hoog is en het forum op een voor niet deelnemers op een logische plaats staat

Vanuit de deelnemers aan het meetnet komen de volgende randvoorwaarden en verwachtingen (zie tabel 1, voor de gestelde vragen aan 20 deelnemers, van 9 deelnemers tijdig antwoord ontvangen):

- 1) binnen enkele dagen tot een week antwoord (**eigen moderatoren, uitbreiding moderatoren**)
- 2) anonimiteit hoeft niet
- 3) antwoorden van 'buitenaf' zijn welkom, mits door mensen met verstand van zaken (**mogelijkheid tot afschermen**)

Tabel 1: Vragen aan deelnemers

Verwachtingen:

1. Welke onderwerpen verwacht je op het forum? Vink aan wat je verwacht.
 - ☐ Wat is dit geluid (determinatie)?
 - ☐ Hoe kan ik sneller valideren ?
 - ☐ Batexplorer gebruik mogelijkheden (hoe kan ik, waar zit etc)
 - ☐ Herkenning van zeldzame soorten
 - ☐ Uitvoering Telling (wat als...)
 - ☐ Batlogger functioneren (schermfoutmeldingen)
 - ☐ Batlogger optimale instelling voor andere toepassingen
 - ☐ Links naar buitenlandse nieuwtjes t.a.v. vleermuismonitoring

Overig?)(invullen graag)

Frequentie:

2. Hoe snel verwacht je antwoord?
 - ☐ binnen enkele dagen
 - ☐ binnen een week
 - ☐ binnen 10 dagen
3. Door wie verwacht je antwoord?

.....(invullen graag)
4. Hoeveel antwoorden lees je dan?
 - ☐ alleen de eerste
 - ☐ de eerste drie
 - ☐ alle antwoorden als het mij interesseert
5. Ga je zelf ook antwoorden?
 - ☐ ja, als ik het weet
 - ☐ nee
 - ☐ weet ik nog niet

Gebruikerswensen:

6. Wil je een melding van ieder nieuw antwoord?
 - ☐ Ja
 - ☐ nee
7. Check je meer dan een keer de antwoorden op een item?
 - ☐ ja
 - ☐ nee
 - ☐ weet ik nog niet
8. Wil je nog niet bekeken antwoorden later kunnen lezen?
 - ☐ ja
 - ☐ nee
 - ☐ weet ik nog niet
9. Wil je een melding van andere vragen over hetzelfde onderwerp ?
 - ☐ ja
 - ☐ nee
 - ☐ weet ik nog niet
10. Vind je het erg als iemand van buiten het meetnet op je bericht reageert?
 - ☐ ja
 - ☐ nee
 - ☐ weet ik nog niet
11. Wil je anoniem blijven?
 - ☐ ja
 - ☐ nee
 - ☐ weet ik nog niet
12. Mogen je berichten openbaar worden gemaakt (evt. na een periode)?
 - ☐ ja
 - ☐ nee
 - ☐ weet ik nog niet
13. Welke internetbrowser gebruik je?
 - ☐ Google
 - ☐ Internet-explorer
 - ☐

3 Mogelijkheden

Tijdens intern overleg in een eerder stadium zijn een aantal aspecten besproken van nieuwbouw of aansluiten bij (verschillende) bestaande sites. Ook is bekeken wat de na- en voordelen zijn van een forum dat open is voor eenieder en een forum dat enkel voor deelnemers aan het meetnet open is.

3.1 Nieuwbouw

Voor een forum is technisch discussieruimte nodig met registratie van discussiedeelnemers en een minimum aan 2 moderators en 2 geluidsspecialisten (kunnen dezelfde mensen zijn). Veel voorkomende discussie items moeten opgeslagen worden en terug te zien te zijn. Tevens is het noodzakelijk een .wav geluidsbestand te koppelen aan meningen van diverse deelnemers en aan kenmerken van de opname (bitrate, sample frequentie, wel niet versterkt, wel niet gefilterd opname apparaat). Zonder deze basisdata zijn opnamen niet te beoordelen, ook niet door anderen. Meegestuurde geluidsfiles dienen alleen geaccepteerd te worden als aan bepaalde randvoorwaarden is voldaan aangaande de kenmerken van de geluidsfile. Naast doorgestuurde lastige opnamen moeten ook meetwijzen en kenmerken gestandaardiseerd worden. Eventueel kan dit kan op een extra infosite uitgelegd worden.

Nieuwbouw biedt de mogelijkheid het forum goed aan te laten sluiten bij de wensen.

3.2 Aansluiten bij bestaande sites/fora

Waarneming.nl

Er is ook de mogelijkheid geluiden op te laden bij waarneming.nl, maar deze worden nauwelijks gevalideerd. Niet specifiek op vleermuizen gericht, en daardoor maar klein community gevoel voor vleermuizen.

VLEN

Er is binnen de VLENSite een geluidendiscussieforum geweest, maar deze werd nauwelijks gebruikt. Er zal nieuw leven in moeten worden geblazen.

Diverse andere sites

Er is een Europese postingsite Batecho opgezet door Arjan Boonman, maar deze wordt maar beperkt bezocht. Er is een blogsite (USA) van Al Milano (Batdetector review) , maar hierop worden alleen detectors en soms de software besproken. Daarnaast zijn er diverse wereldwijde initiatieven op gebied van vogelgeluiden o.a. Xeno-canto. Warblr is via crowdfunding nieuw opgezet initiatief.

3.3 Forum met alleen deelnemers van het NEM-VTT

Voordelen:

- Beperkt aantal waarnemingen waarnemers en daardoor overzichtelijk
- Groep kent elkaar van trainingen
- Werken aan dezelfde groep lastige opnamen (zelfde manier van opnemen), waarbinnen bijna alle variatie per soort bekend is
- Zelfde type opnamen, zelfde kenmerk benamingen

Nadelen:

- Kritiek van buitenwacht op geslotenheid
- Geen personen met veel geluidservaring binnen huidige groep
- Geen aanvulling van mensen met ervaring die geen deelnemer zijn aan het meetnet (en daardoor grotere druk op geluidexperts binnen huidige groep)

Eventueel kunnen discussie threads worden opgezet voor deelnemers buiten NEM-VTT om, en nadat het goed werkt ook beperkt openzetten naar buiten toe.

3.4 Forum voor alle iedereen (met name vrijwilligers, leden VLEN en medewerkers van adviesbureaus)

Voordelen:

- Voor iedereen toegankelijk (openbaar)
- Snelle verspreiding van kennis
- Geen kritiek op geslotenheid forum
- Veel onzin antwoorden op vragen, kost veel moderating tijd

Nadelen

- Groot aantal waarnemingen & waarnemers, waardoor binnen forum sommige vragen onbeantwoord blijven
- Overmatig gebruik door adviesbureaus (zie waarneming.nl) die dit alleen gebruiken als eenvoudige verificatie tool (zelf niet investeren in kennis, zo leren de ervaringen met geluidencursussen), veel éénrichtingsverkeer.
- Veel novicieten
- wordt sneller een groter forum en zal daardoor sneller capaciteit behoeven en dus kosten met zich mee dragen
- Geen uniformiteit in naamgeving geluidskenmerken
- Groep kent elkaar niet goed ; getrainde moderatoren met mediator kwaliteiten noodzakelijk, community building voor NEM is geringer
- Werken aan zeer diverse groep opnamen (apparaten & omstandigheden) en dat kost veel tijd. Details moeten regelmatig nagevraagd worden , hangt ook af van kwaliteit van microfoon. Is daarom minderdoelmatig voor het leren van eigenschappen van het geluid van een soort
- Herhalingen in discussies door steeds nieuwe deelnemers
- Veel discussies over kwaliteit van autoanalyse software (te technisch voor veel deelnemers), terwijl deelnemer maar een type gebruikt

4 Conclusie

Bij aansluiting bij een reeds bestaand openbaar forum is er onzekerheid of dit gecontinueerd wordt, als het gerund wordt door vrijwilligers. Het opzetten en beheren van een nieuw geheel openbaar forum is kostbaar. Een gesloten forum is mogelijk wel binnen NEM-VTT te financieren.

Bij het aansluiten bij een bestaand forum (zoals bij de VLEN) hoeft de infrastructuur niet meer vanaf het begin te worden opgezet. Aanpassingen aan bestaande structuur is wel noodzakelijk en dat kan bij de VLEN-site. Door te beginnen met een gesloten forum blijven de kosten binnen de perken omdat dan ook de capaciteit en moderating tijd

minder groot hoeven te zijn. Een deel van de kosten die nu binnen het meetnet worden gemaakt in verband met begeleiding en ondersteuning van deelnemers en het valideren en/of corrigeren van opnames zal niet meer gemaakt hoeven te worden omdat het forum de noodzaak hiervan voor een deel wegneemt.

Door de voor ruimer publiek interessante discussies open te zetten, wordt draagvlak gecreëerd. Mede daardoor zal het dan ook makkelijker worden om meerdere moderatoren op het forum te hebben.

Na de ervaringen van 2-3 jaar kan gezien worden of uitbouwen (naar bijvoorbeeld gehele VLEN of geheel openbaar) mogelijk is.

Tabel 2 geeft het overzicht van alle afwegingen.

Tabel 2: Overzicht 'score' van de verschillende mogelijkheden voor een forum

	Nieuwbouw		Aansluiten bij ander forum			
	Op eigen site	Op vleermuis.net	Andere PGO's	vleermuis.net	Waar-neming.nl	Vogel geluiden sites
Community gevoel	++	++	-	+	+-	-
Mogelijkheid afscherming	++	++	+-	-	-	-
Mogelijkheid eigen 'moderatoren'	++	++	+-	+	+-	-
Mogelijkheid kwaliteitsbewaking	++	++	-	+-	-	-
'Leer'effect	++	++	+-	+	+	-
Flexibiliteit	++	++	+-	+	-	-
Herkenbaarheid	+	++	+-	+	-	-
Vindbaarheid	+	++	+	++	+	-
Uitbreiding moderatoren	+	++	+-	+-	+-	-
Stabiliteit	++	+	++	+	++	++
Kosten onderhoud en opzet	PlumIT: hosting eerste Gig: 400 /jaar, volgende Gig 150 /jaar Bouw: 0 Technisch onderbouwd: 0	Via vleermuis.net: Hosting Eerste Gig 300/jaar, Twee gig: 600 /jaar Bouw: 750 Mogelijk extra kosten voor bijschakelen extra modules, afhankelijk van uiteindelijk ontwerp. Technisch onderhoud (kleine aanpassingen aan forum), circa 250	0	0 (maar zal al wel snel worden opgemerkt dat veel ruimte wordt gebruikt en dan misschien niet mogelijk)	0	0
Kosten moderating in uren (mogelijk af te bouwen naarmate gebruikers zelf ervarener worden)	100	100	75	75	75	75
Kosten	+-	+-	+	+	+	+
Totale functionaliteit	++/+	++	-	+	-	-

5 Aanvulling

Een goede aanvulling of onderdeel van een forum is een onlinecursus met mysterybat competitie. Mogelijk is een online cursus een goede aanvulling of tussenstap. Eventueel kan de online cursus inclusief quiz worden gebruikt als eerste stap.

Stapsgewijs worden deelnemer vertrouwd gemaakt met de kenmerken. Door daarna een regelmatige mystery quiz te houden kunnen kenmerken onderling besproken worden. Iedere deelnemer kan dan eigen opnamen insturen.

Als extra financiering kan dan worden bekeken of de online cursus met een twee wekelijkse mystery bat competitie openbaar kan worden gemaakt en daardoor kan worden gefinancierd door ook andere partijen. Het is dan samen met een forum de beste manier om kennis niveau binnen NEM-VTT en andere vrijwilligers verder te brengen.

Voordelen van toevoeging online cursus:

- Iedereen kan op ieder moment in te stappen
- Door oefeningen vertrouwd met analyse programma + naamgeving kenmerken
- Ook niet NEM'ers kunnen deelnemen
- Deelnemers bemerken hun eigen kennisniveau
- Beperkte infrastructuur nodig

Nadelen:

- Cursus ontwikkelen en bijhouden kost tijd en daarmee geld (cofinanciering?)
- Kan gezien worden als alternatief voor geluidencursus, terwijl deze de cursus zeker niet vervangt
- Beperkte groepsbinding
- Op den duur vallen bij de quiz de minder snel lerende deelnemers af (maar daar is dan ook het forum voor)
- Geen community building

Bijlage 2. Invoeren oude braakbalformulieren en rapporten 2015: lijst rapporten.

Nr	Rapport
2011.03	Jansen, E.A., 2011. Vleermuisvoorkomen in het Baarnse bos; Locaties, functies, waarden en randvoorwaarden bij het historisch herstel. Rapport 2011.03. projectnummer 2009.015
2011.05	Jansen, E.A W.G Overman & H.G.J.A. Limpens, 2011. Het landschapsgebruik langs de N280 door vleermuizen. Randvoorwaarden bij de aanleg van de afrit en ongelijkvloerse kruising N280-oost. Rapport 2011.05
2011.06	Geert Groot Bruinderink & Jasja Dekker, 2010. Inventarisaties van hoefdieren in de Oostvaardersplassen. Rapport 2011.06.
2011.08	Jansen, E.A, 2011. Vleermuizen en gebouwgebruik op het voormalige vliegveld Soesterberg. Inschatting van het belang en de inpassing van natuurfuncties voor enkele gebouwen. Rapport 2011.08.
2011.17	Huitema, H.J. & H.J.G.A. Limpens, 2011. Vleermuisonderzoek verbreding Sloeweg N62 op Zuid Beveland, Zeeland. Zoogdiervereniging-rapport 2011.017
2011.19	Overman W.G. & V. de Boer. 2011. Vleermuizen en vogels in de wijken Oud Philipsdorp en de Bazelbuurt te Eindhoven. Rapport 2011.19
2011.24	Bekker, D.L. & S. Westra, 2011. Inventarisatie waterspitsmuis Poels- en Fluttersbeek 2011. Rapport nummer 2011.24
2011.27	Achterberg, C. Dassen langs de N48. Rapport 2011.027
2011.28	Koelman, R.M. & D.L. Bekker, 2012. Onderzoek naar verblijfplaatsen van meervleermuis (Myotis dasycneme) in de gemeente Groningen. Rapport 2011.28
2011.29	J.B.M. Thissen & R.M. Koelman 2011. Heideverbinding Spanderswoud en de das. Rapport 2011.29
2011.31	E.A. Jansen, W.G Overman & H.J.G.A. Limpens, 2011. Vleermuisonderzoek dienstwoningen Apeldoornseweg te Hoenderloo. Rapport Zoogdiervereniging 2011.31
2011.32	Vreugdenhil, S.J, W.G. Overman en H.J.G.A. Limpens, 2011. Monitoring van compenserende maatregelen voor vleermuizen op de voormalige MOB-complexen Heesch, Schaijk en Baarle-Nassau : monitoringjaar 2011. Zoogdiervereniging-rapport 2011.32
2011.36	Koelman, R.M., 2011. Zoogdierwaarden kloosterterrein Sibculo. Onderzoek in het kader van de kap van bomen en andere werkzaamheden op het terrein van het voormalige klooster Galilea Major te Hardenberg. Rapport 2011.36
2011.37	Koelman, R.M., 2011. De das in het gebied Monnikenberg te Hilversum. Rapport 2011.37

2.011.041	E.A. Jansen & H.G.J.A. Limpens 2011. Aanvullend vleermuisonderzoek en adviezen t.a.v. de nieuwe inrichting van fort Vechten. Rapport 2011.041
2011.42	Bekker, D.L. & S.A. Westra 2012. Muizenonderzoek Oostvaardersplassen najaar 2011. Rapport nummer 2011.42
2011.45	Jansen, E.A., H.G.J.A. Limpens & W.G. Overman, 2011. De vleermuisfuncties van de Keutelbeek in Sittard en opties voor mitigatie en compensatie voor een gedeeltelijke ontkluizing - definitieve rapportage. Rapport 2011.45
2011.47	Jansen, E.A., 2011. Vleermuizen inventariseren rond Baarn en Soest in 2011. Rapport 2011.47
2011.49	Koelman, R.M. & H.J.G.A. Limpens, 2012. Vleermuisonderzoek Oostvaardersplassen. Sloop en nieuwbouw gebouwen Staatsbosbeheer en potentie omgeving. Rapport 2011.49
2011.50	E.A. Jansen. Vleermuizen zoeken in Langbroek, de resultaten van een driejarig onderzoek naar vleermuisvoorkomen en aanbevelingen, 2011. Rapport 2011.50
2011.51	Koelman, R.M. & D.L. Bekker 2011. Voorkomen van de noordse woelmuis op Tiengemeten in de periode 1993-2010. Rapport 2011.51
2012.01	Westra, S.A. & D.L. Bekker 2012. Onderzoek naar het populatieverloop van veldmuizen van Schiphol Airport in 2011. Rapport 2012.01
2012.11	Jansen, E.A. & H.G.J.A Limpens 2012. De vleermuisfuncties van het Lekkanaal - Uitwerking mitigatie- en compensatieplan voor de 3e kolk Beatrixsluis en de verbreding Lekkanaal. Rapport 2012.11
2012.12	Jansen, E.A, J. Janse & H.G.J.A Limpens 2012. Natuurtoets van camping "De Oase" te Hoenderloo. Rapport 2012.12
2012.16	Dekker, J.J.A. 2012. De Amerikaanse nerts in Nederland. Rapport 2012.16
2012.19	Limpens, H.G.J.A. 2012. Vleermuizen langs de Nijenoordallee in Wageningen - De vleermuisfuncties van de groenstrook aan de zuidrand en suggesties voor mitigatie- en compensatie. Rapport 2012.19
2012.29	Koelman, R.M., 2012. Monitoring van compenserende maatregelen voor vleermuizen op de voormalige MOBcomplexen Heesch, Schaijk en Baarle-Nassau. Monitoringsjaar 2012. Rapport 2012.29
2012.31	E.A. Jansen 2012. De vleermuisfuncties van jachtslot St. Hubertus. Rapport 2012.031
2013.02	Westra, S.A. & D.L. Bekker 2013. Onderzoek naar het populatieverloop van veldmuizen van Schiphol Airport in 2012. Rapport 2013.002
2013.04	Koelman, R.M. & H.J.G.A. Limpens, 2013. Vleermuizen Park Lingezegen. Kansen, knelpunten en mogelijke oplossingen voor de bescherming van vleermuizen in het plangebied van Park Lingezegen. Rapport 2013.04

2013.06	Koelman, R.M., 2013. Vleermuisonderzoek Schuttersbosch Eindhoven. Rapport 2013.06
2013.07	Koelman, R.M., 2013. Vleermuistunnel Noordelijke Hogeschool Leeuwarden. Monitoring van de effectiviteit van een mitigerende vliegroue voor watervleermuizen (<i>Myotis daubentonii</i>) in 2010. Rapport 2013.07
2013.19	Koelman, R.M., & V. Dijkstra, 2013. Mitigatie bevers Almere. Evaluatie van mitigerende maatregelen in drie beverleefgebieden in de Gemeente Almere. Rapport 2013.19
2013.21	E.A. Jansen, G.F.J. Smit, H.J.G.A. Limpens, M. La Haye & M. Boonman. 2013. Vleermuizen windpark Noordoostpolder. Onderzoek naar het voorkomen van tweekleurige vleermuizen ten behoeve van een populatieschatting en enkele opmerkingen over ruige dwergvleermuizen. Rapport 2013.21
2013.26	Overman, W.G. & H. Hollander, 2013. Vleermuisonderzoek Energiecentrale Harculo. Rapport 2013.26
2013.27	E.A. Jansen & H. Hollander, 2013. Vleermuisonderzoek Cultureel Centrum 't Mozaïek, Wijchen. Rapport 2013.027
2013.28	Koelman, R.M., 2013. Monitoring van compenserende maatregelen voor vleermuizen op de voormalige MOBcomplexen Heesch, Schaijk en Baarle-Nassau. Monitoringsjaar 2013. Rapport 2013.28
2013.40	Jansen, E.A. & H. Hollander, 2014. Vleermuizen in mijn tuin! Vleermuisonderzoek door en voor bewoners van de stad Utrecht. Rapportnr. 2013.40
2014.03	Koelman, R.M. & H.J.G.A. Limpens, 2014. Vleermuizen Klaprozenweg Amsterdam. Advisering met betrekking tot te nemen mitigerende maatregelen voor de gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>). Rapport 2014.03
2013.04	Hollander, H. & E.A. Jansen, 2014. Vleermuizen in mijn tuin! Vleermuisonderzoek door en voor bewoners van Wijchen. Rapportnr. 2013.04
2014.09	Nelissen, S.M.V., 2014. Red squirrels (<i>Sciurus vulgaris</i>) and Siberian chipmunks (<i>Tamias sibiricus</i>) in Tilburg, the Netherlands. Internship report 2014.009
2014.11	Hollander, H., 2014. Mitigatieplan Harculo. Inclusief ecologisch werkprotocol. Rapport 2014.011
2014.14	Vercruijse, Lily. Voorjaarskamp zoogdieren inventariseren Den Dungen, gemeente Sint-Michielsgestel 7-9 juni 2013. Rapport 2014.14
2014.17	Dijkstra, V., B-J. Bultink, R. Janssen, R. Snijders & M. La Haye, 2014. Monitoring Pallas' eekhoorn 2014. Onderzoek aan de hand van vraatsporen. Rapport 2014.17
2014.23	Schillemans, M.J., Koelman, R.M. , Jansen, E.A. en Limpens, H.J.G.A. 2014 Onderzoek naar gebruik waterwegen door – lichtgevoelige- vleermuizen in Noord-Holland. 2014.023
2014.26	Limpens, H.J.G.A., E.A. Jansen & M.J. Schillemans, 2014. Mitigatie en compensatieplan vleermuizen - Ontkluizing Keutelbeek Sittard. Rapport 2014.26
2014.27	Lips, J.S., 2014. Boombewonende vleermuizen. Stagerapport. Rapport 2014.27

2014.29	W.G. Overman en M.J. Schillemans, 2014. Vleermuisonderzoek opleidingscentrum KLPD, Leusden. Rapport 2014.029
2014.31	Bekker, D.L., 2014. Onderzoek naar het voorkomen van grote bosmuis bij Ter Apel 2014. Rapport 2014.31
2014.37	Schillemans, M.J., 2014 Monitoring van compenserende maatregelen voor vleermuizen op de voormalige MOB-complexen Heesch, Schaijk en Baarle-Nassau. Rapport 2014.037
2014.38	Limpens, H.J.G.A. & M.J. Schillemans, 2014. Relatieve kwaliteit als foerageergebied van het Museumkwartier - Vergelijking ten behoeve van de bepaling Staat van Instandhouding van de gewone dwergvleermuis op het Museumkwartier. Rapport 2014.038
2014.41	Schillemans, M.J. & S.J. Vreugdenhil, 2014. Opleidingscentrum KLPD, Leusden - Mitigatie- en compensatieplan vleermuizen. Rapport 2014.41
2014.42	Hollander, H. & M. Schillemans, 2014. Onderzoek effect vleermuisvriendelijke verlichting, Zevenaar. Rapport 2014.42
2014.46	Limpens, H.J.G.A. & M.J. Schillemans. Beoordeling staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis in het Museumkwartier. Rapport 2014.46
2014.47	Schillemans, M.J. en Koelman, R., 2014. Onderzoek vleermuisfuncties brug N203 - Nauernasche Vaart te Krommenie. Rapport 2014.047
2014.48	Schillemans, M.J. en Koelman, R., 2014. Onderzoek vleermuisfuncties Beatrixbrug/N246 te West-Knollendam. Rapport 2014.048
2014.49	Schillemans, M.J. en Koelman, R., 2014. Onderzoek vleermuisfuncties Leeghwaterbrug te Alkmaar. Rapport 2014.049
2014.50	Schillemans, M.J. en Koelman, R., 2014. Onderzoek vleermuisfuncties brug N522- Amstel te Ouderkerk aan de Amstel. Rapport 2014.050
2014.55	Snijders, R., 2015. Het lokale netwerk van een kolonie gewone grootoorvleermuizen in IJsselstein Utrecht. Stagerapport 2014.55

Bijlage 3. Input voor telformulier kolonietellingen

Dit is een opsomming voor het ontwerpen van een **object-** en **telformulier**. De ontwerpen zijn nog niet vastgesteld en mogelijk is onderstaande opsomming nog niet compleet.

Objectformulier

- Type object: zolder, toren, muur, dak, toren, boom, niet grondgedekt, grondgedekt (n.b. in te vullen kenmerken zullen verschillen per type)
- Waar bevinden dieren zich (spouwmuur, onder dakbedekking, op zolder, anders)
- Omschrijf locaties waar uitvliegende dieren zijn waargenomen (bouwjaar verblijf, hoogte uitvliegopening, windoriëntatie opening, evt. toevoegen foto's)
- De vleermuizen zijn aanwezig sinds (datum, indien recent. Jaar indien reeds langer aanwezig)
- Hoe is deze locatie ontdekt (gericht onderzoek, melding klacht, melding vleermuis, melding kolonie, anders)
- Veroorzaken de vleermuizen nu of in de toekomst overlast? (stank, geluid, vervuiling, gevoel van onbehagen)
- Zijn aanpassingen ter voorkoming van overlast nodig? Uitgevoerd?
- Houding van verblijfplaats eigenaar ten opzichte van vleermuizen (positief, geïnteresseerd, tolerant, (neiging naar) negatieve houding, duidelijk negatief, onbespreekbaar)

Telformulier

- Datum telling
- Waarnemers aanwezig (naast bekende teller)
- Vleermuissoort (vragen lijst moet iets automatisch iets wijzigingen als hier een gebouw of bossoort wordt ingevuld. Of aangezien vleermuizen zich nooit aan hun eigen indeling houden, het formulier wijzigt als teller aanvinkt 'gebouw' of 'boom')
- Totaal aantal uitvliegers, tijd eerste uitvlieger, laatste uitvlieger
- Is verificatie gedaan of eerdere verblijven echt 'leeg' zijn? (misschien een lijst met adressen, waarachter een teller een vink kan zetten als deze gecheckt is)
- Hoeveel uitvliegopeningen zijn bekeken? (hoeveel bomen zijn bekeken)
- Hoeveel uitvliegopeningen werden gebruikt?
- Nauwkeurigheid telling (exact, ruwe schatting, onvolledige telling)
- Geef schatting variantie (+/- 5, +/- 10, +/-20, +/-50)
- Tijd van eerste uitvlieger
- Tijd van laatste uitvlieger
- Observatie methode (zoldertelling, uitvliegtelling, invliegtelling)
- Materialen gebruikt (vleermuisdetector, teller, infrarood camera, overig)
- Leeftijd dieren (vlogen jonge dieren mee?)
- Heeft een gesprek met verblijfplaats eigenaar plaats gevonden (zo ja, dan: zijn werkzaamheden aan verblijf gepland, overleg met eigenaar nodig, etc) Facultatief
- Invoegen foto (van vleermuis, opening, etc) MS: niet doen
- Overige opmerkingen

NAW-gegevens

- Woonplaats (*)
- Adres (*) (dit is waarschijnlijk automatisch om te zetten in long-lat coördinaten)
- Huisnummer of huisnummer (*)
- Long lat coördinaat
- Naam eigenaar
- Contact gegevens eigenaar

Bijlage 4. De gebruikerswensen van de uitbreiding van de NEM-zoldertellingen portal

(deze gegevens zijn veelal ontleend aan een opzet van B. van Duijnen en AJ Haarsma).

Onderwerp	Beschrijving	Groot knelpunt?
Telgebied	Voor kolonietellingen zal veelvuldig gebruik worden gemaakt van telgebieden waarin alle objecten geteld (dan wel gecheckt) moeten worden. In het huidige ontwerp zijn telgebieden ook aanwezig maar niet veelvuldig gebruikt. Vragen die er zijn: hoe telgebieden aan te maken (polygoon, of punten zetten ed.).	Mogelijk (afhankelijk van uiteindelijk ontwerp huidige portaal)
Telmethode	Binnen het huidige portaal is slechts 1 telmethode en bijbehorende protocol (visuele telling van dieren of mest). Dit zal moeten worden uitgebreid met verschillende methoden zoals observatie methode (zoldertelling, uitvliegtelling, invliegtelling) en vleermuisdetector, teller, infrarood camera, overig	Nee
Objectformulier	Omdat het andere objecten en methode betreft, zal het object- en telformulier ook verschillen	Nee
Front end	Een niet ingelogde user zou een beperkt aantal gegevens per regio moeten kunnen zien (gegevens per gebied zoals, aantal groepen meervleermuis –of andere soort- per vijf jaar)	Nee
Telgebieden	Eén object kan in meerdere telgebieden vallen	Nee (?)
Querries	Welke querries kunnen tellers draaien? Welke analysemogelijkheden hebben zij? De wens is er dat ingelogde users overzichten kunnen genereren. Niet duidelijk is nog welke overzichten gewenst en mogelijk zijn	?
Grafieken	Zijn er grafieken te genereren?	?
Plaatsing front end	Het portaal zelf zal idealiter vanuit twee locaties (vleermuis.net én zoogdiervereniging.nl) worden benaderd	Nee
Scheiding NEM en niet-NEM	Is een onderscheid in contractsoorten of doelsoorten t.o.v. andere soorten handig en mogelijk? Is een scheiding tussen NEM en niet-NEM data mogelijk? Enkel voor meervleermuis is een trend voor het NEM interessant. Andere soorten zijn de verspreidingsgegevens interessant (trends niet betrouwbaar genoeg). Scheiding moet mogelijk zijn.	?
Info voor gebruiker	Aangeven welke verblijven geteld moeten worden (NEM-trend incl. meervleermuis) en welke geteld kunnen worden	?
Objectformulier	Per objecttype een ander object formulier. Mogelijke objecttypen: zolder, toren, muur, dak, toren, boom, niet grondgedekt, grondgedekt	Nee
Databescherming	Vervaging van objecten voor niet-tellers	Nee (?)
Databescherming	Mogelijkheid van niet doorleveren aan NDFF	
Databescherming	Een teller kan alleen gegevens zien van zijn/haar telobjecten (dit is instelbaar in huidige portaal)	Nee
Rollen en verantwoordelijkheden	Éénmalige gebruiker: logt niet in, ziet enkel high level overzichten?	Ja: is nu betaalde data in de NDFF?
Rollen en verantwoordelijkheden	Teller. Heeft 1 of meerder telobjecten waar hij/zij voor verantwoordelijk is (eenzelfde telobjecten kunnen geteld worden door meerdere tellers). Teller krijgt alle oude waarnemingen van een object te zien en moet als tegenprestatie een langer telformulier invullen. Note: een teller kan zelf aangeven welk objecten hij/zij wil tellen. Coördinatie hiervan kan door de uberteller/admin. Dit is vergelijkbaar met een telleider in het huidige portaal	Nee
Rollen en verantwoordelijkheden	'Uberteller'. Iemand die graag meer wilt weten over een groot gebied en ook enigszins verantwoordelijkheid wil hebben voor coördinatie van tellingen. Dit is vergelijkbaar met een proco in het huidige portaal	Mogelijk (organisatorisch)
Rollen en verantwoordelijkheden	Moderator. Deze valideert waarnemingen. Dit is vergelijkbaar met de databeheerder/proco in het huidige	Mogelijk (organisatorisch)

	portaal?	
Rollen en verantwoordelijkheden	Admin. 1 of 2 personen die totaal overzicht houden, onzin data verwijderen. Dit is vergelijkbaar met de databeheerder in het huidige portaal. Echter toegang tot de NEM data moet beschermd worden (garantie dat deze data beschermd is en blijft)	Mogelijk (organisatorisch)
Rollen en verantwoordelijkheden	Superuser. Dit is vergelijkbaar met de admin en laco in het huidige portaal. Echter toegang tot de NEM data moet beschermd worden (garantie dat deze data beschermd is en blijft)	Mogelijk (organisatorisch)
Front end	Kaart van verblijven in Nederland (per soort), kaart laat zien of een locatie afgelopen 2 jaar bezet is ja/nee --> ook voor niet NEM-soorten Informatie over populatietrend (per soort) --> link naar NEM-site	Mogelijk (data nu in NDFF?)
Front end	Interactie met gebruiker, gegevens worden gelijk zichtbaar op website.	Mogelijk (data nu in NDFF?)
Databescherming	Het moet mogelijk zijn alle waarnemingen, d.w.z. verspreidingsgegevens, (van iedereen) in te zien, maar vanwege belangen verblijfplaats eigenaren alleen op dorp/stad-niveau	Mogelijk (data nu in NDFF?)
GUI	De waarnemingen moeten te selecteren zijn op basis van: soort, waarnemer, locatie, en aantal, eerste en laatste teldatum. Restrictie tot eigen telgebied en objecten	Nee
GUI	Een export naar excel/csv is mogelijk voor admin/proco/laco	?
	Validatie van waarnemingen (door moderators) moet online mogelijk zijn.	?
GUI	Een teller moet een export kunnen maken van zijn/haar telobjecten (maar niet van de hele dataset).	?
GUI	Settings user (Een user moet de volgende dingen in kunnen stellen): Standaard locatie setting (direct naar vaste (set) tel objecten) naam waarnemer adres waarnemer postcode waarnemer woonplaats waarnemer telefoon waarnemer e-mail adres (= ook inloggegevens) aanpassen wachtwoord (m.u.v. eenmalige gebruiker)	Nee
Databescherming	Het kan voorkomen dat invoerfouten gemaakt worden. Daarom is het nuttig om een waarschuwing te geven als een waarde > 25% afwijkt van de vorige telling.	Mogelijk
Databescherming	Een moderator moet invoervelden kunnen nalopen. Bv: het is mogelijk dat iemand telgegevens bij het verkeerde telobject heeft geplaatst. Ook is een verkeerde soort is ingevuld. Note: wijzigingen in de database moeten worden bijgehouden (zichtbaar voor de admin, pas na validatie door admin worden gegevens permanent aangepast)	Mogelijk